

Kiadó hivatal:

muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiok-
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmertetlen leveleket csak ismert kezek
től fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Trefort miniszter ur jogakadémiai re-
formja.

Trefort miniszter ur egy szabályzatot adott ki a jogtanodák új szervezéséről. Ezen szabályzat szerint jogi facultásokká kell az összes jogtanodáknak átalakulniok, négy évi tanfolyammal stb., s csak az ily jogkarokban tanuló ifjak fognak jövőre pályavégzett joghallgatóknak tekintetni. Ezen nagy horderejű miniszteri intézkedés a superintendenciák őszi gyűléseinek tárgyát képezi. A tiszáninneni, mely nyáron is tart S.-Patakon rendes e. h. kerületi gyűlést, már júliusban is tárgyalta, mint e lapokban említve volt.

Az 1790/1-ki 26. törvényezikk teljes önkormányzati jogot biztosít a protestánsoknak a közoktatásra nézve. Scholas tam triviales quam grammaticas prout et altiores, tehát népiskolákat, gimnáziumokat, felsőbb iskolákat szabadon állíthatnak s teljesen maguk igazgatják; rationum, normam et ordinem docendi et discendi, maguk állapítják meg; a coordinatio literariae institutionis, mi fen van tartva azonban a protestáns iskolákkal is, a törvény világos szavai szerint csak törvényhozás útján állapíthatók meg. Micsoda most már a jogiskolákat szabályozó új rendelet; ratio norma et ordo docendi et discendi vagy pedig coordinatio litterariae institutionis? Ha az első, akkor a protestánsokon elkövetett törvénysértés, ha a második, akkor törvénysértés általában, miután ki van mondva az 1790/1-iki 26. t. cikkben, hogy ezen coordinatio a törvényhozás körébe tartozik. Bár miként értelmeztessenek tehát az említett törvény szavai, törvénysértést követett el a miniszter ur. Némely részei az új szabályzatnak, melyek a tantárgyakat s az előadási órákat szabják meg a legnagyobb részletességgel, egyenesen a ratio norma et ordo docendi categoriájába tartoznak, többi részei azonban a coordinatio categoriájába sorozhatók, s ha az állami és a többi róm. kath. iskolákban intézkedhetik is a miniszter az elsőre nézve, nincs joga rendeletileg intézkedni a coordinatióra nézve egyáltalában. Nem is történt ekkoráig, hogy ily tárgyban a törvényhozás mellőzésével intézkedett volna miniszter; a népiskolák törvény által rendezettek, törvényjavaslat fekszik a ház asztalán a középtanodákról, az akadémiai oktatásra nézve azonban nem találta szükségesnek a miniszter ur a törvényhozás intézkedését, e jogot ő magának vagyis a kormánynak vindicálja. Ugy látszik Trefort miniszter ur anticipálni szeretne ez annyit emlegetett „magyar absolutismusból.“

A miniszteri rendeletnek ezen törvénysértő alkotmányellenes oldalát emelte ki különösen a tiszáninneni h. h. egyházkerület, mint e lapokban közölve volt, ezen szempontból szándékozik különösen a többi superintendenciákkal létrehozandó együttes eljárással az országgyűléshez folyamodni. De a protestánsok nemcsak azt várják és remélik alkotmányos érzelmüknek fogva az országgyűléstől, hogy vagy indemnity vagy hasonló törvény alkotása útján fogja a törvényesség ellen elkövetett hibát helyrehozni, hanem azt is várják és reménylik, hogy nem fog sanctionálni vagy maga részéről tenni oly intézkedéseket, melyek által teljesen kijátszhatnák az 1790/1-ki 26. törvényezikk, megváltoztatnák a 60 éven át fenállott törvényes gyakorlat, mert lehetetlenné válnék a protestánsokra nézve, hogy a felsőbb oktatásnak egyik legfontosabb részét, a jogtanítást gyakorolhassák.

A szorosabban vett törvényességre nézve, a tiszáninneni superintendens által tett remonstratióra újabb leírásban azt felelte egész naivitással Trefort miniszter ur, hogy törvénysértésről szó sem lehet, miután ő a felekezetre bizza azt, hogy alakítsa át jogiskoláit. Csak az a bökkenő, hogy ő szabja meg az átalakítás módját, a miniszter ur tehát nagyon könnyen megadhatta a protestáns autonómiának ezt a concessiót, neki még tiszta haszna van abban, hogy az átalakítással magának vesződni nem kell. Ha a protestánsok nem fogják a miniszter szabályzata szerint átalakítani a maguk jogiskoláit, akkor ezeket becsukhatják, mert mint a szabályzat 5. §-a mondja: „pályavégzett joghallgatóknak csak azok tekintetnek, kik mind a négy évi tanfolyamot valamelyik jogkarrá átalakított tanintézetben szabályszerűleg bevégezték.“ Hasonlóképen becsukhat-

ják akkor is, ha nem a miniszter rendelete marad érvényben, hanem a törvényhozás szab hasonló terhes föltételeket; az utóbbi esetben a protestánsok nem fognak tenni a törvényesség szempontjából kifogásokat mint most, kénytelenek lesznek az országos törvénynek engedelmeskedni, nem fognak protestálni, mint „Status evangelici“ sem vallási háborút nem fognak indítani, de igenis és méltán fognak panaszkodni a rajtuk elkövetett igazságtalanság miatt, ha ez más uton — melyről alább szólni kívánok — nem előztetik meg. Az államvizsgák útján teljesen ki lehet ugyanis játszani a protestánsoknak a felsőbb oktatás körül életben levő jogait. Mi haszna tartanak a protestánsok iskolákat, ha bizonyítványaik érvénytelenek, ha oly föltételekhez köttetik a nyilvánosság joga, melyeket teljesíteni önjerejükből képtelenek. Ez esetben senki nem keresi föl iskoláikat, a ki tanulmányai után megélni akar.

Ha tehát az állam nem akarja kijátszani a protestánsoknak békekötéseken s az 1790/1-iki 26. t. cikkelyen nyugvó közoktatási jogait, ha nem akarja az országban fenálló összes felsőbb iskoláknak felét válságos helyzetnek, esetleg a megsemmisülésnek előbe vezetni, akkor kettős teendője van. Vagy oly rendszerét tartsa fenn az államvizsgáknak, még pedig egy a gymnasiumokban, mint a felsőbb iskolákban, hogy azoknak növendékeiktől ne az kérdeztessék, miként tanultak, hanem az, hogy mit tudnak; hogy a tudás mértéke ne szabassék meg aként, vagyis követeltetvén a lényeg, ne terjesztessék ki a lényegtelenre olyformán, hogy a vizsgát kiállani képtelenek legyenek. Ez az egyik mód. Vagy pedig, ha az állam elkerülhetetlennek tartaná a tanítási módnak az összes iskolákban egyenlővé tételét, ha nem akarja megtérni, hogy némely iskolákban kevesebb tanár, kevesebb tantárgy, kisebb légűrtér stb. legyen, mint a többiben, akkor adjon a protestáns iskoláknak, minden beavatkozás nélkül, áll a m s e g é l y t.

Az államsegély a felekezeti iskoláknál új dolog, az eddigi régiebb és újabb gyakorlattól eltérő dolog, ennek eszméje egy állami mint felekezeti szempontból nagy megütközésre és ellenzésre talál kétségtelenül. Erről szó sem lehet, ez lesz az első nyilatkozat mind azok részéről, a kik kimondott véleményemet figyelemre méltatván, azt akar az egyik, akár a másik szempontból vizsgálat alá veszik. De nekem erős meggyőződés, hogy nemcsak hogy lehet róla szó, de épen ez volna legcélszerűbb, mert leggyakorlatiabb módja annak, hogy tegyünk is már valamit és ne csak beszéljünk oly régóta és oly sokat közoktatásunk emeléséről. Állami szempontból azt fogják mondani, hogy az államnak semmi köze a felekezethez, az állam tartson állami tanintézeteket, a felekezetek tartásá fenn, ha bírják, a magukéit; hogy az állam felekezeteket segélyezzen abban, a mit maga is tehet, hogy általában felekezeteket segélyezzen — az képtelenség. A felekezetek pedig, nevezetesen a protestánsok — mert hiszen ezekről van főként szó — azt mondják: isten mentsen! az államsegély az állam beavatkozásával van természetesen egybekötve, inkább ne tartunk iskolát, minthogy azokban törvényes autonóm jogainkat csonkítani s egész felekezeti létünket megmetéyezni engedjük. Az elsőre nézve legyen szabad megjegyezni, hogy lehet helyes elmélet, de nálunk a valóságban nem egyéb, mint követelmény, mert az összes catholikus iskolákat az állam tartja fenn, ugy az alapoknak eredeti, valódi természetére mint a kormányzásra nézve; ha tehát amaz általános elvhez akarunk ragaszkodni, kezdjük meg annak valóítását alaposan, általánosságban s a mig ez nem történik meg, addig egy még életben nem lépett theoria a protestáns iskolák segélyezésében akadályt nem képezhet. A másodikra nézve legyen szabad arra figyelmeztetni, hogy az államsegély nincs s z ü k s é g k é p e n összekötve az állam beavatkozásával; az államsegélyt lehet adni így is, amúgy is, tetszéstől függ. Az állam adhat segélyt a protestánsoknak közoktatási czélokra általában, főiskoláik részére, jogiskoláik részére, ez és ez iskola részére, ebben vagy ebben az iskolában, ezen vagy ezen tanárok részére — a mint tetszik; átadhatja az illető összeget azon egyszerű kikötés mellett, hogy azt egyébre fordítani nem szabad s

követelheti annak igazolását, hogy egyébre csakugyan nem fordítattott. Ebben azután a felekezetre nézve legkisebb veszély sem lehet.

A kivihetőség szempontjából tehető legfőbb ellenvetésekre ezekben reflectálván, én semmiféle elméleti vitatkozásba a fölött, valjon elvi szempontokból helyese vagy nem helyes az általam javasolt eljárás, bocsátkozni nem akarok; a kérdést egyszerűen úgy kell föltenni: mi módon tehetünk legtöbb hasznot, mi módon lendíthetünk legtöbbet közoktatásunk ügyén? Minél jobbakká tenni a közművelődési intézeteket — ez a feladat, nem pedig az, hogy mondjunk ki „nagy elveket“, organizáljunk, reorganizáljunk örökösen, ezekre vesztegessük a meddő munkát, a helyett, hogy meghagyva a kereteket, a formákat, mindennap rakjunk valamit a meglevő tőkéhez. A javításnak ez utóbbi módját követik Angliában minden dologban, a mely eljárás mód mellett ott felejtenek tán egy vagy más slendrian apróságot, de folytonosan gyarapodnak, mig mi Moliére baccalaureusának rendszerét követjük: seignare, purgare, clysterium donare, reseignare, repurgare, reclysterisare mi is organisálunk és reorganisálunk s maradunk a sok beszéd és semmi eredménnyel a faképnél.

Igy például épen a szóban forgó kérdést illetőleg: adjon az állam a protestáns iskolákban fenálló jogakadémiaikra egyenként 10,000 forintot vagy ha csak 5000 forintot is, ezen segélylyel át lesznek alakítva az iskolák s el lesz érve a czél, melyet magának Trefort miniszter ur állítólag kitűzött; nem lesz szükség felkavarni az egész protestáns felekezeteket, szőnyegre hozni nagy elvi és közjogi kérdéseket s nem lesz szükséges azon nevelés azon képtelen dolgót felidézni, hogy Magyarországon iskolák csukassanak be, mintha tulműveltek volnának, mintha feleslegesek volnának nálunk a közművelődésnek eszközei. És pedig ez különben elkerülhetlen. A protestánsok arra, hogy saját anyagi erejökkel feleljenek meg a miniszteri rendelet követelményeinek, képtelenek. Nem élünk oly világot, hogy az áldozatkésztséget jobban igénybe venni lehessen. A protestánsok általában szegények, az ország leggazdagabb családai catholikusok, alig van egy két nagyobb vagyону főnemesei protestáns család, a protestáns status zömét a középbirtokos régi nemesi osztály képezi, ezen osztály vagyoni állását rongálták meg leginkább az 1848 óta fölmerült viszonyok; arra, hogy ezen osztály hozzon most egy miniszteri szeszély paranasszavára tetemes áldozatokat, gondolni esm lehet. Hogy a miniszter a catholikus jogiskolák számára kieszközölt a püspököktől három évre 40 és 50 ezer forintot, ez nem lehet mérvadó; ezt a püspök urak igen könnyen megtehették habár pusztá kedveskedésből is azon miniszternek, kinek kezében van a jobb püspökség kecsgetető eszköze, ez nekik csekélység. — Hallottuk azonban már azt is, hogy ám egyesítsék az egyházkerületek a maguk jogiskoláit, minek az a sok! Ámde ez oly nagy nehézségekkel van egybekötve, hogy gyakorlatilag majdnem kivihetetlennek fogna bebizonyulni; csak is az ajánlhat ilyet, ki vagy nem bir egyáltalában a concret viszonyok ismeretével vagy csak ürügyet keres arra, hogy különböző czélokból, melyeket itt szellőztetni nem akarok, egyik vagy másik protestáns jogiskola megszüntetését eszközölje.

Oly sok oldala van e dolognak, annyira összebonolyította a kérdést Trefort miniszter ur, hogy kimerítőleg tárgyalni nem kísérelhetem meg e lapok szűk hátsábjain: csak még egyet kívánok megjegyezni. A protestánsok bebizonyították három század óta, hogy értenek a tanügyhez; akár a népnevelést akár a felsőbb oktatást vegyük, daczára szűk anyagi eszközeiknek a versenyt dicsőségesen kiállották. Nincs tehát semmi oka az államnak arra, hogy a jogtanítást kezökből kivegye, nincs semmi oka arra, hogy néhány ezer forintnak közoktatási czélra felhasználását rájuk ne bízassa. Ha azoktól, kik bírák, tisztviselők, ügyvédek lenni akarnak, terjedelmesebb kiképeztetést tart szükségesnek követelni, ha e végett nagyobb szerűekké akarja tenni a jogi tanintézeteket, e czélt a protestáns iskolákat illetőleg azoknak némi segélyezése által legegyszerűbben legkönnyebben elérheti.

A magyar államnak, az alkotmányos Magyarországának, egy szabadelvű kormányának nincs semmi oka félni a protestáns tanító egyháztól, nincs semmi szüksége arra, hogy a protestánsokat szorongassa; és a történelemből azt tanuljuk, hogy mindig csak azok szorongatták a protestánsokat, a kik a magyar államnak, a magyar alkotmányosságának, a szabadelvűségnek voltak esküdt ellenségei.

M o c s á r y L a j o s .

Az aláírási felhívás a 153 millió kölcsön második felére ma tételt közzé. A kölcsön — teljes névérték szerinti — visszafizetési ideje 1879 aug. 1-ére van kitűzve. Az aláírás okt. 6, 7 és 8-án történik. Az aláírási ív minden 100 frt. névérték után 89 $\frac{1}{2}$ -ben lőn megállapítva. Az aláírások Budapesten, a „Magyar általános hitelbank”-nál eszközölhetők. Miután a kölcsön ki van írva, hazánkfiak — kiknek tehetségükben áll — nagyon helyesen cselekszenek, ha minél többen jelentkeznek az aláírásnál.

Budapest, október 2.

Az 1875-re szóló államköltségvetést most készítik a miniszteriumok. A pesti német könyomatu lap meglehetősen tudatlanságot áruvulva el mint valamely nagyszerű eredményt jelenti, hogy a neki tudomására jutott adatok szerint a közlekedési miniszter a rendkívüli kiadásoknál nevezetesen a g t a k a r i t á s o k a t t e t t , mert a költségvetés ezen része mintegy 6.800.000 frttal lesz kisebb, mint 1874-ben volt. Nagyon természetes, hogy kisebb lesz, miután a folyamatban levő beruházások és építkezések a jelen évvel befejeztettek. Ha u j építkezéseket nem kezd ismét a kormány, magától értetődik, hogy kisebbnek kell lenni a költségvetésnek. Nem azért lesz kisebb, mert a g t a k a r i t á s o k a t t e t t e n e k , hanem azért, mert a megkezdett építkezések befejeztettek. Olvassa el a német könyomatu lap a közlekedési miniszterium ez ideig rendkívüli költségvetését s ott látni fogja a következő tételeket:

A károlyváros-fiumei vonal építésének befejezésére	2.200,000 frt.
Az államvasutaknál átalakításokra beruházásokra	1.000,000 frt.
Az állam pesti kocsis gyárának és a javító műhelyek berendezésére	1.100,000 frt.
A gömöri ipar-vasut kiépítésére, a gömöri kölcsönből	3.800,000 frt.
Ugyanerre az ország jövedelméből	900,000 frt.

Ezek mind oly kiadások, melyek a jövő évre kelletnek, de a jövő évre már nem, melyek a jelen évet terhelték, de nem fogják terhelné a jövő évet és így nagyon természetes, hogy ha ezek helyébe u j és m á s beruházások nem lépnek, a főnebbi összeggel kisebb lesz a jövő évi költségvetés. C s á v o l s z k y L a j o s .

A magyar vidéki pénzügyintézetek és az osztr. nemzeti bank közti tárgyalásokok illetőleg a „Pester Ll.”-nak távirják Bécsből október 1-jéről:

A nemzeti bank mai igazgatósági ülésében Lucam szóba hozta a magyar vidéki pénzügyintézetek ügyét. A magyar intézetek részéről nem érkezett be hivatalos felterjesztés, az igazgatóságnak azonban legközelebb alkalma lesz azzal foglalkozni. Lucam előadta, hogy a magyar vidéki intézetek küldöttségét fogadta, mely átadta neki a pesti értekezletekről szóló (magyar) jegyzőkönyveket, melyeknek lefordítását már elrendelte. Ő nem volt jogosítva hivatalos nyilatkozatokat tenni, miért is magán uton kijelentette a küldöttségnek, hogy megállapodás czéljából a nemzeti bank alapszabályainak és érdekeinek megfelelő módozat keresendő.

A „Pesti Napló” a közigazgatás reformjáról ezeket írja:

Alkalmunk volt már említeni, hogy a belügyminiszter elnöklete alatt jelenleg tanácskozások folytattatnak, melyek czélját a közigazgatás reformjának megbeszélése képezi. Ezuttal e fontos tanácskozásokról részletesebb közlést tehetünk.

A tanácskozásokban, gr. Szapáry belügyminiszter elnöklete alatt, mint a törvényhatóságok köréből meghívottak részt vesznek: Szögyény fejérmegyei, b. Majthényi hontmegyei, gr. Szapáry pestmegyei, Ernuszts vasmegyei, Kubicza trencsénmegyei, Ormós temesmegyei, Mártonffy bácsmegyei, Pogány alsó-fejérmegyei, Ujfaluassy szathmármegyei főispán, továbbá Kiss Miklós a jáász-kun főkapitány, Mikó Antal Marosszék főkirálybírája, s Ugocsa, Zólyom, Komárom, Sopron és Pestmegyék alispánjai.

Az értekezlet a kilenczesség által felállított elveket s ezek szükségképeni következményeit vitatja meg, melyek maguk után vonják a köztörvényhatóságok rendezéséről szóló törvény módosítását.

A tanácskozás alá kerülő pontozatok, mint értesülünk a következők:

Az önkormányzat körébe eső közigazgatási teendők megszaporítása.

Az önadóztatási jognak életbeléptetése. A miniszteriumhoz fölbbevetni szokott közigazgatási ügyek számának kevesbitése.

E pontozatok elfogadása szükségképen maga után vonja azt, hogy mind a közgyűlés, mind a főispán, az állandó választmány s a szolgabíró hatáskörére, ugyszintén a fegyelmi eljárásra vonatkozó intézkedések módosításának.

A kormány az ezen ügyről szóló javaslatot, ha jól

vagyunk értesülve, még ez orsz. ülészekabban szándékozik előterjeszteni.

Mint a „P. Napló” értesül, a hadfelszerelés ügyében a magyar gyárak részletetésének kérdése néhány nap alatt kedvezően fog megoldatni.

Mi is közöltük azon munkálatok sorozatát, melyeket a miniszterium a közelebbi ülészek számára készített. Horn Ede sajnálkozással említi föl ma a „Hon”-ban, s felszólalását mi is teljes mértékben osztjuk, miszerint a közölt programmból hiányzik a felsőház reformja és a bank kérdés megoldása. E két fontos kérdés előadásának lehetetlenségéről következőleg nyilatkozik Horn:

Sürgős, elodázhatlan a felsőház átalakítása nemcsak azért, mivel a trónbeszéd, melylyel megnyitották az 1875/56-ki országgyűlés, első teendői közé sorozta e kérdés megoldását; nem csak mivel természterü kiegészítése ez azon külföldi reformoknak, melyek 1848 óta keresztül vitettek s hazánkat a modern európai jog s alkotmány-államok sorába helyezték; — sürgős, elodázhatlan a felsőház átalakítása, főképen az utolsó évek azon szomorú tapasztalatai következtében, miszerint általában az ész- és célzatos törvényhozói munkálkodás majdnem lehetetlen mi nálunk, míg a törvényhozó testület ama része megtartja eddigi alkotását s hatáskörét.

Ugyanez áll, a nemzetgazdasági téren, a bankkérdésre nézve. Adott viszonyaink közt az nem képezi a nemzetgazdasági kérdések egyikét, tulhaladván talán a többiek fontosságának mérve által; a nemzetgazdaság kérdése az par excellence; e kérdés megoldása nélkülözhetlen előfeltételét képezi állam s nemzetgazdasági viszonyaink javulásának. Pedig mindenki tudja, hogy milyen sürgősen szükséges a javulás.

Nem vitatjuk e perczen, milyen legyen a megoldás; eltérők lehetnek az iránt a nézetek még azok közt is, kik a főelvéken egyeznek. De van egy pont, melyre nézve rég meg van az egyhangúság minden illetékesek közt, s ez az: hogy meg kell szüntetni minél előbb s minden áron ama korszállapotot, melynek nyomása alatt szenvedünk évek óta, mely egész nemzetgazdasági életünket, minden közegei s hozzátartozóival, alárendeli a külföld esélyeinek, az idegenek szeszélyeinek.

Agyonhallgatni, a közelebbi ülészek napirendjéről letenni a bankkérdést, nem más, mint a mai szomorú viszonyokat megörökíteni akarni, mint kimondani vég nélkül fenmaradását amaz állapotoknak, melyek lehetetlenné teszik szegény hazánk lakosaira, hogy a kormány magasabbra csigázzák követeléseit teljesíthetőség.

A „P. Lloyd” írja: A nagy zavar, melybe az összes magyarországi vidéki hitelintézetek és takarékpénztárakat az épen nem óriási hat millió forint visszleszámitolási hitel kilitátsba helyezett elvonása ejtette és azon eshetőség, hogy e veszély ismét megújulhat: sürgető mementóul szolgálhat kormányköreinknek arra, hogy pénz- és hitelügyünk végleges rendezésével és önállósításával akár az osztr. nemzeti bankkal kötendő egészség utján, akár a nélkül — tovább ne készenek.

Bittó Kálmán, a galanthai választó kerület országgyűlési képviselője a „Pressb. Ztg.” szerint miniszteri tanácsossá nevezetett ki a honvédelmi miniszteriumba.

A „P. Lloyd” írja: Kohén, Weisz és Hodossy igazgatók a határvidéki erdőüzlet ügyében tegnap este Zágrábba utaztak. — Végleges megállapodás még mindez ideig nem jött ez ügyben létre, mindaz által a fenébbi három meghatalmazott utazásának czélja: a stipulációk végérvényes megállapítása s a hiteles jelentés legkésőbb 4 nap alatt várható.

A magyar vasutaknak folyvást nagy nehézségeket okoz a valutakérdés, melyet a német birodalmi értékváltozások reánk is erőszakolnak. A magyar pénzügyminiszter vonakodott jóváhagyni a subventionált pályák üzleti számadásaiba az aranyérték kamatainak beszerzésére szükséges költségek felvételét, míg a vaspályák nagyobb része ismét folyamodott a pénzügyminiszterhez, mások ismét közgyűlésileg elhatározták, hogy e kiadási többletet a részvényesek terhére fogják fedezni. A magyar nyugoti vasut, mely osztrák ezüst értékben igérté fizetni elsőbbségi kötevényeinek kamatait, tiltakozást kapott hollandi részvényeseitől, kik törvényes lépésekkel fenyegetőznek ez eljárás ellen — írja a „P. Ll.”

A magyar történelmi társulat tegnap Horváth Mihály elnöklete alatt tartotta a szünidő utáni első ülését. A ülésen bejelentetvén 30 évről új tag, felolvasták a pénztári jelentés. Az összes bevétel 1057 frt 33 kr., a kiadás 469 frt 13 kr. s így a pénztári maradvány 588 frt 26 kr-ra rug.

A választmányba a régi tagok helyett újak választattak.

Az első felolvasást Thaly Kálmán tartotta a Radvánszkyak családi levéltáráról. E levéltárban Deák Farkas szorgalmas kutatással feltalálta I. Balassa Bálint szerelmi dalait, melyekről eddig, a költő egy verse után az volt a hiedelem, hogy szerzőjük által elégettetek. A talált kötet nem Balassa Bálint írása ugyan, hanem az eredetivel egyidejű hiteles és megbízható másolat.

E költeményekből kiviláglik, hogy Balassa Bálint két ízben bujdosott 1568—69 között Erdélyben, másodsor 1589—95 között a külföldön. A költemények szerelmi dalok, melyekben Dobó Krisztinának, — ki utóbb neje is lett — Losonczy Annának, Bebek Juditnak, Morgay Katalinnak, Csáky Borbálynak stb. öntötte ki szive érzelmeit. A talált kötetke előtt a másolónak azon megjegyzése áll, hogy Balassa „felesége álnoksága miatt” bujdosott ki. De úgy látszik, hogy nem épen felesége volt a hibás, mert a fent nevezett szépekhez már nős korában írta verseit, s még ezeken kívül a német, lengyel s oláh lányokért is rajongott.

A kötetke összesen 80 verset tartalmaz Balassától. Vannak még benne költemények Rimaitól, és Petkó Zsigmondtól. — Balassa a mint e 10 darab költeményből kilátszik, első sorban szerelmi dalmok volt s csak azután val-

lások és hazafias. Költeményei nem mind eredetiek, francia, olasz, német, oláh sőt török nyelvből is vannak közte fordítások, mindamellett a talált kötet versei Thaly Kálmán szerint Balassát, Faludi, Amadé és Zrinyi fölé helyezik.

Toldy Ferencz a társaság megbízása folytán a költeményeket sajtó alá rendezendő, úgy hogy azok még husvét előtt meg fognak jelenni.

Ezután Deák Farkas megtartani szándékolt felolvasását csak rövid vonásokban mutatja be. A radványi könyvtárban az 1711 előtti időkből 49 magyar könyvet talált a felolvasó, melyek közt 28 naptár van, köztük számos eddig még ismeretlen. Nevezetes még a kézirat-gyűjtemény, mely Balassa versein kívül még számos nevezetességet tartalmaz.

Az ál-Wesselényi bűnpere tegnapi tárgyalásán elnök bevezetett mindkét vádlottat, Ballát és Mándit, s ezután felolvastat az ő hivatalos bizonyítványt, mely szerint Balla 1852. aug. 9-én csukatott a makói börtönbe, hol 6 évig nehéz vason ült, míg nem sikerült megszöknie, 1868 aug. 19-én ismét elfogott s 10 évi büntetésének hátralévő részét 1872 nov. 9-én külte, azóta pedig vizsgálati fogságban ül.

Ezután a kir. ügyész tartotta vádbeszédét, felsorolván és rábizonyítván ebben Balla Gergelyre bűneit egyenkint, kivéve a margittai pusztán történt rablásban bűnrészségét és a bukaresi aranylopás elkövetését, melyekre nem bír kellő bizonyítékokkal, miért is e két bűntény alól vádlottat felmentetni indítványozza, a többiben kéri, mondja ki bűnösnek Ballát a törvényszék s itélje el 15 évi sulyos börtönre, ellenben Mándi Péter másodvádlottat, kire nem bizonyult be, hogy Ballát házával rejtette volna, f e l m e n t e t n i k é r i .

Öt percznyi szünet után elnök Szikszay ettől eláll. — Ezután Hegyesy Márton, Balla védője, tartotta vádbeszédét. A vádpontokat szintén egyenkint veszi bírálat alá s a hol a vádak kétségesek, ott az enyhítő körülmények mellőztével a vád elejtését sürgeti. Szerinte vádlott bűnös csak abban, hogy megszökött a makói börtönből, hogy Sipos Zsuzsánnát megverte s hogy első házasságánál mások által készített hamis keresztlevelet használt. Többi vád eltejtendő, mert védenoze okmányai valódiak, ő Wesselényi Miklós természetes gyermeke. — Konstaltája, hogy Balláné nem kellőge nevelte őt, mi enyhítő körülménynek tudandó be s indítványozza, hogy védenoze az elősorolt 3 bűntény miatt elítéltessek s pedig büntetésüül tudassék be eddig szenvedett vizsgálati fogsága, a többi vád alól mentessék föl s bocsáttassék szabadon. (Tetszés.)

Tokody Ágoston másodvádlott védője védenoze ártatlanságát, melyet már a királyi ügyész is felhozott, bizonyítgatja s védenoze fölmentését a vád alól sürgeti.

Elnök ezután felszólítja első vádlottat, adja elő észrevételeit.

Balla felhívja a figyelmet, hogy annyi bűn elkövetésére, mint mennyi neki tulajdonítottak, egy matuzsalemi élet kell. Azt mondja, hogy 1842-ben tudta meg Wesselényi származását. Addig jóviseletti fiu volt. Ezt — ugymond — elhiheti a t. törvényszék, ha nem hát megmondja Veres János törvényszéki bíró u . . . itt ül az asztalnál, tanuló társam volt. (Nevetés zaj.)

E. Önnek nincs joga itt levő személyekre hivatkozni. V. Csak — mert ép itt van.

Aztán folytatólag elmondja, hogy okmányai létezését már 1859-ben tudta tanu nője Kuzanovits Klemmi s ezt be is vallja, tehát nem mondvá készülték 8 évvel később. Az aláírások jók, ha ő hamisítani akarandott, jobban hamisit vala. (Tetszés.) Ügyét rábizza a törvényszék igazságosságára, hogy nem kell neki, azt csak istentől reméli s kéri, szükségesnek látja még fölemlíteni, hogy mily embertelenül bántak vele a nagyváradi börtönben, nyomorultul élelmeztek, ha sétálni akart, nem eresztették, 4 havon át nehéz vassal volt éjjenkint ágyához vasalva, őrei kimélytelenül ütötték, verték — csuda hogy él. Kivánja, hogy ez ügy, már csak fegyencztársai érdekében is az országgyűléshez terjesztessék föl, hogy e börtönrendszer átvizsgálására enquete üljön össze, mely ne csak jobboldaliakból, de ellenzékiekből is álljon. Kivánja, kéri, hogy Jókai, Csernátóny és Simonyi is részt vegyenek abban . . .

A törvényszék ezután tanácskozás végett visszavonul, s elnök pár percz mulva kijelenti, hogy az ítélet szombaton reggel fog kihirdettetni.

Rocheport „Laterne”-je.

A „Laterne” újabb száma a lágymeleg republikanusokkal, a bonapartistákkal és Bazainenal foglalkozik. Hétköznapi, elcsépelett tárgyak, de a melyeket Rocheport ragyogó, utánozhatlan irmodora ujjakká s lekötő érdekességuékké tesz.

„A lágymeleg republikánusok pártja — írja Rocheport — oly demokratákból áll, kik valamely félreeső szögletbe vezetve bennünket ezt sugják fölünkbe: „Tudom, hogy ön republikanus, én is az vagyok, de csitt! egy szót sem! Ez titok. A köztársaság az egyetlen lehetőség kormányforma. De csitt! nem szabad azon látszatot elárulnunk . . . E derék emberek, kik a sajtóban, sőt magában a nemzetgyűlésben is rendkívüli számosság, a császári önkénykedés hus éve alatt azon szokást vették föl, hogy úgy tekintsék a köztársaságot mint dugarut. „Hagyjatok csak békén bennünket”, ismétlik 1873 máj. 24-ke óta a türelmetlen népnek, „azt fogjuk mondani, hogy ez közönséges víz, míg pedig czukrosvíz lesz. Az, amit mi, hogy senkit el ne rémsítsük, septennatusnak nevezünk, nem egyéb mint a köztársaság az igazi, egyedüli és oszthatlan köztársaság. Marsall, fogjuk mondani Mac-Mahonnak, itt az ideje, hogy hatalmát szervezze ön, mi más szavakkal azt jelenti:

Folytatás a mellékleten.

eljött az óra, hogy köztársasági Franciaországnak. Elpalástoljuk mert ha kimondanók, a marsall bizkat börtönbe vettene. De ha valaki gának, hogy gondolatunk fenekére kirva láthatja ottan a köztársasá

„A nemzetgyűlés összeülésekor mondja továbbá Rochefort, hová v subtilis rendszer. A balközép és a ba akarván nevéen nevezni a gyermeket, kikiláltását követelik, tettetni fogj őszintén és minden utógondolat nélkül fogadni a septennatus, — hogy az hatalmat ne adjanak Mac-Mahonnat szavazzák meg a nemzetgyűlés számára. — Azoknak, kik több mint gyűlés felosztatását sürgetik, azt fog eme hat és fél évi ellenörködés a gátolni fogja az ellenséget a köztárs egyszersmind pedig azon előnyt is gedi előtérbe nyomatni a köztárs tett nevé.

„A jobbközép pedig, mely nem cselszövök álnevek alatt csempészsze Franciaország ereibe, szintén támog gyűlés eme tartamát, hogy — miként kifejezik — ellenörizzék azokat, ki a A jobboldal nem lesz oly naiv, hogy k lános választás esélyeinek; mert míg saságiak és orléanisták közé furakok megakadályozhatja, hogy Gambetta jusson hatalomra. — Fölösleges volna nunk még ehaz a bonapartisták valóz kiknek nagyon is érdekekben áll, mi gedjenek a woolwichi növendéknek, h vizsgáit kiállhassa.

„Ezen helyzetben fognak majd állást foglalni; némelyek azon remény kerülő utakon Mac-Mahont a közt szorithatják; mások, hogy őt attól vé melyek, hogy V. Henrik pártfelei cse állhassanak; mások azon tervvel, hogy numainak machinatióit leleplezzék.

„A Laterne némileg előre megjő sét. És épen így jelenti ki ma, hogy gyűlés jövő összeülése alkalmával a s sürgető, egész Franciaországot átha lamenti septennatus megszavazásával

„Franciaországnak jelenleg — bonapartisták két fajával van dolga: az el nem ismertekkel. Ezenfelül a szakad szét e nagy párt. Mint az eré azoképen megvannak a bonapartis fokok. — A chislehursti államtanács letenni, amely aztan a fokokat adj minden párthive, ki nem képes elömut tetik valamennyi vasuti állomáson, h nül konfiskálják. Így a paduai és a mindketten a plebiscitum jelöltjei, bél Mörice azonban, ki szintén ily jelölt sonlóan a császári családban is két k szerint; egyik oldalon áll a woolwichi Napoleon herceg, ki most egész nyilt veti fel magát rokonának, IV. Napole mást, mint megszavazni a király halál

„És mégis nehéz a két ágat egy mertető jelet lefesteni. Minő jehrlő k igazi Jean Maria Farinát? — Napole ki király volt; IV. Napoleon, Verhuel nagy volt. IV. Napoleon alatt 30,000

TÁRCSA

A mai világ

— Regény. —

Írta: Tóvölgyi Titusz

II. Kötet.

IV.

A grófnak sehogy sem tetszett e nak is bátorításra lett volna szükség vitázóra akadt, ki még azt a kis báty fenyegette, mely a gróf fiatal hevében azonban a következtet, melyet meghát megmondolta a ténny, mely e párbajt e volt benne, nem büszkeség, de csak e önértetnek, lehetetlenség volt megh eddig tett, azt felindulása kitorrésével mit ezután tesz, az mint megmondott tati a világ előtt és pedig bizonyosan

Igen roszkedvűen fogadta tehát dását s keserű guanyuln tev é megje

— Fázunk, tehát fázunk. Az ált zuhany, úgy látszik, hogy nem csak a

Kukkumbuki felvonta vállát: — Már barátom, vedd a mint

bály embere vagyok. Ha azt akarod, h jem, ám keressünk még valakit, külön teszem, hogy felpakolok, s bár tudor készítetténel, ha itt maradnék, de még várn; viszem hírül a kompaniának, h tor nincs többé!

— No no kérem, csak ne oly ell

— No már barátom, ha igaz az, ennek a fizkónak olyan elefánt-ereje

Melléklet az Egyetértés 152 ik számához.

eljött az órá, hogy köztársasági alkotmányt adjunk Franciaországnak. Elpálástoljuk a köztársaság szót, mert ha kimondanók, a marsall bizonyára mindnyájunkat börtönbe vettette. De ha valaki fáradságot vesz magának, hogy gondolatunk fenekére tekintsen, világosan kiírva láthatja ottan a köztársaságot.

„A nemzetgyűlés összeülésekor meg fogjuk látni, mondja továbbá Rochefort, hová vezetett bennünket a subtilis rendszer. A balközép és a baloldal egy része nem akarván néven nevezni a gyermeket, midőn a köztársaság kiküldését követelik, tettetni fogják magukat, mintha őszintén és minden utógondolat nélkül készek volnának elfogadni a septennatus, — hogy azonban messzeterjedő hatalmat ne adjanak Mac-Mahonnak, ugyanazon tartalmot szavazzák meg a nemzetgyűlés mint a septennatus számára. — Azoknak, kik több mint két év óta a nemzetgyűlés feloszlását sürgetik, azt fogják válaszolni, hogy eme hat és fél évi ellenörködés a nemzetgyűlés részéről gátlólag fogja az ellenséget a köztársaság elhárításában egyszerűen pedig azon előnyt is nyújtja, hogy nem engedni elterébe nyomtatni a köztársaság drága és féltett nevét.

„A jobbközép pedig, mely nem fogja engedni, hogy a cselszövők álnevek alatt csempészszék be a köztársaságot Franciaország ereibe, szintén támogatni fogja a nemzetgyűlés eme tartalmát, hogy — miként magukat bizalmasan kifejezik — ellenörkődést akarat, ki a marsallt ellenörküzik. A jobboldal nem lesz oly naiv, hogy kitegye magát az általános választás esélyeinek; mert míg hét év alatt köztársasági és orléanisták közé furakodik V. Henrik javára, megakadályozhatja, hogy Gambetta vagy a párisi gróf jusson hatalomra. — Főlöleges volna, bármint is toldanunk még ehhez a bonapartisták valószínű magatartásáról, kiknek nagyon is érdekekben áll, miszerint kellő időt engedjenek a woolwichi növendéknek, hogy felcseperedjék és vizsgáit kiállhassa.

„Ezen helyzetben fognak majd mindnyájan várakozó állást foglalni; némelyek azon reményben, hogy különféle kerülő utakon Mac-Mahont a köztársaság ellogadására szeríthetik; mások, hogy öt attól végképp eltereljék; némelyek, hogy V. Henrik pártfelei cselszövényeinek ellenállhassanak; mások azon tervvel, hogy IV. Napoleon Bonapartisták machinációját leleplezzék.

„A Laterne némileg előre megjósolta Bazaine szökését. És épen így jelenti ki ma, hogy a versaillesi nemzetgyűlés jövő összeülése alkalmával a kamara feloszlását sürgető, egész Franciaországot átható kiáltásra egy parlamenti septennatus megszavazásával fog válaszolni.

„Franciaországnak jelenleg — írja Rochefort — a bonapartisták két fajával van dolga; az elismertekkel és az el nem ismertekkel. Ezenfelül még több alszótlyra szakad szét e nagy párt. Mint az erénynek és a bűnnek, azoképpen megvannak a bonapartismusnak is a maga fókai. — A chislehursti államtanás előtti vizsgálatot kell letenni, amely aztán a fokokat adja. — A császárság minden pártíve, ki nem képes előmutatni bélyegét, jelezteik valamennyi vasuti állomáson, hol aztán könyörtelemül konfiskálják. Így a paduai és a wagrami hercegek, mindketten a plebiscitum jelöltjei, bélyegzetek; Richard Möriz azonban, ki szintén ily jelölt, bélyegzetlen. Hanolán a császári családban is két külön ág van ez idő szerint; egyik oldalon áll a woolwichi növendék, másikon Napoleon herceg, ki most egész nyíltan Égalité Fülöpjeül veti fel magát rokonának, IV. Napoleonnak, és nem kíván mást, mint megszavazni a király halálát.

„Es mégis nehéz a két ágat egymástól elkülönző ismertető jelet lefesteni. Minő jelről kelljen felismerni az igazi Jean Maria Farinát? — Napoleon hg. Jeromos fia, a ki király volt; IV. Napoleon, Verhuel unokája, a ki tenger-nagy volt. IV. Napoleon alatt 30,000 frank évi jövedelmet

fognak kapni a senatorok; az alatt pedig, aki valószínűleg V. Napoleon nevet szándékozik felvenni, 30,000 frankra fog menni a senatorok fizetése

„Napoleon Lajos örökös trónralépő Elsass és Lotharingia visszahódítását fogja nekünk megígérni és nem hódítja vissza. Jeromos örökös egyazon ígéretet teendi, melyet époly pontosan tart meg. Az előbbivel kapni fognak Mazast (börtön), főbelövetést, deportációt és önkényű prefeketet, az utóbbival önkényű prefeketet, deportációt, főbelövetést és Mazast. A kicsiny alatt féktelen, a vasta alatt skandalósus lesz a fényűzés. Plo-n-Plo-n Cora Pearl uralmát, a woolwichi növendég Bellanger Margit protecturáját hozza nyakunkra. — E rövid összehasonlításból látható azon roppant előny, mely Franciaországnak kínálkozik, ha az egyiknek adja az elsőseget a másik fölött. — Én azonban a császári család érdekében attól tartok, hogy Franciaország örökre a két nem széna-, de zsandár-csomó közt fog megállapodni anélkül, hogy választani tudna közülök.

A „Laterne“ ezután mesteri és egyenesen megsemmisítő megjegyzéseket tesz a Bazaine ügyre: „Ha a kötélt — írja Rochefort — melyen Bazaine lebecsült, 12,000 meter hosszú lett volna is, mégsem eshetett volna oly mélyen a metzi marsall, mint a mily mélyen van a pilanlatban. Mig csak a becsületes emberek megvetése ellen kellett harcolnia, még jól ment dolga; de azon pilanlatától kezdve, midőn a népsöpredék megvetése is üldözbe vette, katonai jövőjeért nem adok többé ötven centimet. Maga Detroyat, ki pedig köztudomáslag nem nagyon finnyás, elismeri, hogy az exmarsall látogatása az excsászárnőnél felette kompromittáló volt az utóbbira nézve; ép úgy mondhatta volna: az előbbire nézve. Bonaparte asszony ugyan ajtót akart mutatni neki, de nem merte. Oly félték a szegény! — És miért is nem fogadta volna az ő Bazaine-ját? Tegyük fel, hogy III. Napoleont a 80,000 ember és 1200 ágyu seregével, melyeket Bazaine Poroszországnak ajándékozott, Vilmos király visszautlatti trónjára, vajjon bevallaná-e ezen ocsmány Detryat, hogy ő írta az említett keserű szavakat? Bazaine ma elnöke volna a minisztertanácsnak, helyettesítene Roubert mint vicze-császárt, és ha mi különböző lapjainkban kétségbe mernők vonni magatartásának loyaltását, midőn a rajnai hadsereg főparancsnokságát vitte, a kormány elleni gyűlöltre való izgatás vádjá alapján mindannyian börtönbe vándorolnánk.“

Marosvásárhely, oct. 1-én.

A régiek azt mondották: ha békét akarsz, fegyverkezz, most pedig azt mondhatjuk: ha szegénységet akarsz, készüld háborúra. Hogy melyik igaz ezen állítások közül, annak megítélésére a közvéleményre és a józan észre, mindenek fölött pedig a sorsra bizzuk. Elég az, hogy napjainkban majd mindenfelé tábori gyakorlatok folynak, melyek különösen a köznépből különböző agályokat ébresztenek föl, mely különben is annyi terhektől van sújtva, hogy csak nem közömbösen várja a végzet mutató új-ját, mely vagy teljes anyészettel fenyegeti, vagy pedig egy jobb jövő reményével keszegeti.

Városunkban is már több hetek óta folynak a közönséges és honvéd gyakorlatok, mely utóbbiak ez idén különös figyelmet vonván magukra, röviden fölemlítjük mindenek előtt az ugynevezett mészáros-k rétye nevű térségen a vasuti indóház átellenében elterülő honvéd sátor tábor, mely 26 hold négyszög területen fekszik, hol legelső helyen egy órház és vendéglő szilárd anyagból 24 öl hosszú, 5 öl két láb széles, e két épület között a 38 öl hosszú, 5 öl két láb széles tisztai sátor, 32 szobával, ennek háta mögött 15 köztvézi sátor, egyenkint 24 öl hosszú, 5 öl két láb széles, 2—200 főre számítva s altiszti szobákkal ellátva, mind ezek mögött vannak a konyhák

főle parasztszületésű fráterekben nem igen lehet bizni, tehát ketten, bennünket kettőnként úgy eldologozhatnak valami félre helyen, milyenen t. i. a párbajnak történni kell, hogy még csak hírünket sem hozza senki. Nos tehát, hogy tetszenek a kilátások?

A gróf homlokát simitva lesütött fejjel hallgatá e beszédet, azután kedvetlenül szivart vett elő és rágyujtott. Három negyet szippantott, azután letette a szivart, nem izlett most neki az sem. — Vince pedig az ablakhoz sétált és élvezte a gyönyörű kilátást, mely a vár nyugoti oldalán nyílt.

— Tehát menjünk és keressünk még valakit szolt végre Viktor gróf. Csengett s a néhány pillanat múlva belépő komornyiknak kiadta a parancsot, hogy fogasson.

— És fegyvereket is tegyen a kocsiba, tévé hozzá Kukkumbuki.

— Ugyan mi az ördögnek? kérdé az urfi, a mint a komornyik távozott.

— Barátom, a hol bivalyok és bölények tanyáznak, ott a fegyver mindig elkerülhetetlen portéka.

V.

?

Leona mindezt végig hallgatá a szomszéd szobában s a mint az ajtó távozott után betevődött, meg volt győződve róla, hogy a párbaj meg fog történni. Zaklatott lelki állapotban állt fel és rohant ki a tereméből, maga sem tudván, hogy mit csináljon.

A női szív sohasem fogadhatja nyugodtan azt, ha emberek életéről van szó, és pedig oly emberek életéről, kiknek egyike talán testvér is. — De más különben meg volt ijedve Árpáért is, mert előre sejtette azon körülményeket, melyekbe őt e párbaj sodorni fogja. Tudta, hogy az után a várban nem lesz többé számára hely, bármint üssön

ezélszerűen barendezve, s bővizű kutakkal ellátva, az északnyugoti oldalán van két istálló, egyenkint 48 öl hosszú, 4 öl két láb széles, 2—200 lóra, és legénységre beosztva. A sátrak között elvonuló utak árkokkal és hidakkal, az utak pedig előfokkal vannak ellátva, melyek a tisztai sátor előtt elterülő gyepszőnyeggel pár év alatt kelemes sétáló és üdítő helyet fognak képezni, melyet ma is a nagy közönség örömmel látogat. Ezen egész építmény az eddigi számítások szerint alig került 50000 frtba, holott három annyira volt előirányozva a költségvetés mely jó gazdálkodásért az érdem Szabó János honvéd alezredest illeti, ki több tisztek lelkes fáradozásával ezen építkezéseket oly czélszerűen és jutányosan hajtotta végre.

Az eddigi itteni hadgyakorlatok szakértő szemtanuk nyilatkozata szerint kitűnően sikerültek, mely által a honvédek a rövid idő alatti kiképzetésnek és harezias szellemnek kétségtelen jeleit adták, és reméljük hogy a várandó József főherczeg jelenlétében az eddigi országzseregit kitűnő honvéd-társakkal méltán versenyezhetnek, miből azon tanúságra jutunk, hogy elődázhatatlanul eljön az idő, miként a közös hadsereg és honvédség megszűntetésével a tulajdonképeni magyar hadsereg valahára szerveztessék.

Farkas Béni és társai elleni bünygi végtárgyalás a kir. törvényszéknél már tized nap óta foly, melynek rendőrszám rabló gyilkosságok, tolvajszágok és más bűntettek derülnek ki, és a nagy számmal résztvevő közönség kiváló figyelemmel várja a 10—14 nap alatt jelezhető végítélet kimondását, illetőleg a büntetések mérvének megszabását. Ez alkalommal is tapasztaltuk, hogy a vizsgálati fogság sokszor mily igazságtalanul nehezedik ártatlanokra is, midőn épen ezen végtárgyalás rendőrszere csak nem 7 évig vizsgálati fogságban tartott vádlott fölmentetve elbocsátott, ilyesmit hallottunk a napokban egy tisztos családbeli nőről, ki csak gyanúra több mint hat hónap tartatván vizsgálati fogságban, később elbocsátott; a miért is esodálkozunk, hogy az igazságügyér mind eddig késett a nálunk fennálló osztrák bünyvadi eljárás 156-ik §-át módosítani, miszerint ha bár jogerősen vizsgálati fogságban tett, vagy még nem jogerősen elítelt vádlottak elfogadható kezes vagy biztosíték mellett szabad lábra tétessenek, mint ezt már az 1840-ben magyar bünyvétel javaslat részletesen szabályozta, és mint ez minden előhaladottabb államokban, sőt még Ausztriában is már rég életbe van léptetve, hah! Csemeghy ur saját gyerkőczeitbe szerelmes levén, az emberiség és szabadság érdekeit a bírói önkény által akarja megvédeni, a polgári becsület, társadalmi tekintély, és egyéni szabadság mind csak blicktrick ő államtitkársága előtt.

Magyarország népe szüntelen fogy, majd a cholera, majd az éhínség és különböző járványok 100,000-kint irtották ki a népet, majd pedig a roncsoló toroklob és vörheny járványait özönlött el, és csak a székegyföldön pár év alatt néhány ezer gyermeket ölt meg, és most is újból kezd több helyeken dühöngeni, a nélkül hogy teljes kiirtására vagy legalább alapos gyógyítására kellő intézkedések tétetnének. A közegészségügyi törvény már rég óta késik az éji homályban, és úgy látszik az illetők több gondot akarnak fordítani a temetőkre és a hulla elégetési kísérletekre, mint az élő és jövendő nemzedékre, mely pedig emberiségi, társadalmi és államgazdasági indokokból is komolyabb figyelmet érdemelne, és e részben a kormány a felelősségtől nem oly könnyen menekülhet, sőt több rosszakkal együtt ezen mulasztásért milliók átkát fogja maga után vonni. Ezuttal figyelmeztetjük Szapary belügyért azon a sajtó terén már többször megfordult körülményre, miszerint tudunkra Beszterce közelében Csepánban egy Mischinger nevű nyugdíjas katonatiszt létezik, ki a roncsoló toroklob ellen biztos és egyszerű gyógyszerrel rendelkezik, kitől ezen titok szükség esetében bármint áldo-

is ki, de neki távozni kell. És ha egyszer távozott, hol fogja őt feltalálhatni, hol fogja őt láthatni ismét.

Ez volt fényes oldala képzelődésének. De hát a másik? hát a sötét? Hát ha a párbajozók közül az egyik el talál esni, és az épen Viktor leend? Mi fog történni akkor... Árpáddal?

Tehát nem Viktorral, hanem Árpáddal. — Ugy látszik igen gyenge volt keblében a testvér ösztönérzet. És ha féltett Viktorban valakit, abban talán inkább az embert, mintsem a testvért félté. De ha Árpáddal féltett valakit, abban a forrón szeretett féltette, kit már is végehetetlen üldözötteknek látott kitéve, börtönnek és rabláncoknak. Ah és hogy vitelje ő el e gondolatot, hogy engedje megtörténni azt, a mi ily retentő következményekkel van összekötöttségben.

De, hogy meg ne történjék, hogy tudja azt megakadályoztatni?

A várkertbe sietett és izgatottan járkaít a sétautakon, midőn egy kanyarulattal egyszerre atyja előtt találta magát, és talán elment volna mellette, ha nevét nem hallja említeni.

— Leona! szolt hozzá a gróf, de furcsán nézes ki, mintha valaki megkergetett volna?

A hölgy erőltetett mosolyra vonta ajkait, s mondani akarta: pedig egészen nyugodt vagyok. Hanem a sebesen emelkedő mell, s a sürü lélekzetvétel megelőzte a hangot és az atyá ezután itélve jegyzé meg:

— És, hogy nem vagy rendes állapotban, az tagadhatatlan.

— Ah kedves papa! Ilyen vagyok én mindig. Különböben, szolt kissé akadozva, nem volna csoda, ha izgatott volnék sem. — És e pillanatban hirtelen elhatározta magát a leány, hogy a párbajt megakadályozandó, atyjának fogja elbeszélni az esetet.

— És miért? kérdé a gróf.

nem mind eredetiek, frankok nyelvből is vannak közte alált kötet versei Thaly Kálmán, Amadé és Zrinyi fölé megbízása folytán a költele, hogy azok még husvét

a s megtartani szándékolt okban mutatja be. A radváni időkből 49 magyar könyvet 28 naptár van, köztük szervezés még a kézirat-gyűjtkivül még számos nevezetes-

napere tegnapi tárgyalásán dlottat, Ballát és Mándit, s los bizonyítványt, mely szekukattott a makói börtönbe, mig nem sikerült megszöknie, tott s 10 évi büntetésének én kiülte, azóta pedig vizs-

rtotta vádbeszédét, felsorolalla Gergelyre bűneit egyenán történt rablásban bűnrőllopás elkövetését, melyekre miért is e két büntény alól ányozza, a többiben kéri, a törvényszék s itélje el 15 e, ellenben Mándi Pé-bizonytelt, hogy Ballát m e n t e t n i k e r i.

n elnök Szikszay a y ma-dadására. Szikszay ettől el-Márton, Balla védője, tar-okat szintén egyenkint veszi tségesek, ott az enyhítő kö-el elejtését sürgeti. Szerinte gy megszökött a makói bört-megverte s hogy első há-szített hamis keresztlevelet s, mert védenze okmányai s természetes gyermeke. — em kellőleg nevelte őt, mi ó be s indítványozza, hogy ény miatt elítéltessek s pe-éddig szenvedett vizsgálati sséssék föl s bocsáttassék sza-

ásodvádlott védője védenze arályi ügyész is felhozott, bi-résését a vád alól sürgeti.

első vádlottat, adja elő ész-

et, hogy annyi bűn elköveté-jdonittatik, egy matzsalemi 842-ben tudta meg Wessele-tü fia volt. Ezt — ugymond a nem hát megmondja Veres-itt ül az asztalnál, tanuló-

levő személyekre hivatkozni.

adja, hogy okmányai létezését je Kuzanovits Klemmi s ezt ra készültek 8 évvel később. itani akarandott, jobban ha-ábizza a törvényszék igazsá-i, azt csak istentől reméli s fölemlíteni, hogy mily ember-áradati börtönben, nyomorultul nem eresztették, 4 havon át yához vasalva, őrei kimélyte-a hogy él. Kívánja, hogy ez érdekében is az országgyűlés-börtönrendszer átvizsgálására ne csak jobboldaliakból, de ánya, kéri, hogy Jokai, Cser-gyének abban...

ánácskozás végett visszavonul, lenti, hogy az ítélet szomba-

Laterne"-je.

na a lágymeleg republikanu-Bazainenal foglalokzik. Héte-de a melyeket Rochefort ra-ujakká s lekötő érdekessé-

usok pártja — írja Rochefort x valamely félreös szögletbe-fülünkbe: „Tudom, hogy ön t, de csitt! egy szót sem! Ez en lehetséges kormányforma. tszatot elárulnunk“... E n, sőt magában a nemzetgyű- a császári önkénykedés husz fel, hogy egy tekintsek a köz-gyujatok csak békén bennün- ke óta a türelmetlen népnek, ez közönséges viz, mig pedig hogy senkit el ne rémítsük, em egyéb mint a köztársaság atlan köztársaság. Marsall- nak, itt az ideje, hogy ha- más szavakkal azt jelenti:

mellékleten.

TÁRCZA.

A mai világból.

— Regény. —

Írta: Tóvölgyi Titusz.

II. Kötet.

IV.

A grófnak sehoggy sem tetszett e beszéd, neki magának is bátorításra lett volna szüksége, s ime egy olyan vitázóra akadt, ki még azt a kis bátorását is kiöléssel fényegette, mely a gróf fiatal hevében állt. — Meggondolta azonban a következtést, melyet meghátrálása szülhet, s ha meggondolta a tény, mely e párbajt előidézendő volt, s ha volt benne, nem büszkeség, de csak egy szikrája a férfias önértetnek, lehetetlenség volt meghátrálnia. — A mit eddig tett, azt felindulása kitérésével palástolhatta, de a mit ezután tesz, az mint meggondolt tett fog beszámítatni a világ előtt és pedig bizonyosan az ő rovására.

Igen roskedvűen fogadta tehát Vince ur okoskodását s keserű guynyal tévé e megjegyzést:

— Fázunk, tehát fázunk. Az általad említett hideg zuhany, ugy látszik, hogy nem csak a fiatal korban operál. Kukkumbuki felvonta vállát:

— Már barátom, vedd a mint akarod, de én a szabály embere vagyok. Ha azt akarod, hogy én közreműködjem, ám keressünk még valakit, különben sans géne megteszem, hogy felpakolok, s bár tudom, hogy jó reggelit készítettél, ha itt maradnék, de még azt sem fogom bevarni; viszem hírül a kompaniának, hogy gróf Méray Viktor nincs többé!

— No no kérem, csak ne oly elhamarkodva. — No már barátom, ha igaz az, a mit mondtál, hogy ennek a ficzkónak olyan elefánt-ereje legyen, s mert az e

zattal is megvásárlandó és közhasználatra bocsátandó lenne.

A székely vértanúk emlékszóbra néhány nap múlva leérkezendő levén, már a felállítás körüli előmunkálatok megkezdettek, polgártársaink a szükséges anyagszereket és munkanyújtás végett a legnagyobb áldozat készségét tanúsítják, csak a kerítésre szükséges pénzeségély még hiányzik, mely czélra mindazokat ismételve folkérjük adakozni, kik a díszes emlékszóbra a végzetes postaréten mielőbb biztosan felállítva látni óhajtnak.

L. A.

KÜLFÖLD.

A francia nemzetgyűlés állandó bizottsága tegnap tartott ülésében a baloldali interpellált a nizzai sajtó ellen tanúsított szigor miatt; Teilhaud miniszter kijelenti, hogy e szigor indokolja a tulhajtott polemia. Bouillierie az Orenoque-kérdés és a kormány spanyol politikája iránt interpellál. Teilhaud kijelenti, hogy míg ő illetéktelen, az előre nem értesített külügyminiszter pedig távol van. Cumont közoktatási miniszter kijelenti, hogy míg a tárgyalások folyamatban vannak, a hallgatás kötelesség. A baloldali interpellált, hogy a választásnál a kormány miért vesz részt hivatalos jelöltségek által. Teilhaud jogot vindikál a kormánynak arra, hogy a népet felvilágosítsa és visszautasítsa a kormányt megtámadó jelölteket.

A glasgow-i prot. gyűlés napirendjére, mely gyűlés mint említettük f. hó 7-én fog tartatni, a következő resolúciók vannak kitűzve:

1. Miután a római egyház alapítói és elvei szerint a legnagyobb mérvben politikai dolgok is az egyház illetékességi köréhez tartoznak és miután a római egyház által egy világi dolgokban, mint egyházi ügyekben a legfőbb hatóság vétetik igénybe: ezen ellenőrizetlen, korlátlan és lényegileg ép oly politikai mint egyházi szervezet ilyen eljárása minden országban a szabadság legfőbb alapelveinek sérelmeként tekintendő, mely egyértelmű az illető országban a politikai függetlenség és önkormányzat feladásával.

2. Ily szervezet példáját tünteti fel Németországban a római egyház magatartása. Ez egyház egyházi cenzurák segítségével, de melyek tisztán világi büntetéseket foglalnak magokba, akarja ki erőszakolni a csalhatatlansági dogmában való hitet, a lakosság egy részét az oktatási intézetektől távol tartani, és oly hatósági jogkört követel magának, mely csak az országos kormányt illeti meg. A meeting tehát rokonszenvének ad kifejezést a német kormány iránt, midőn ez az ultramontanizmus ellen folytatja a harcát.

3. A népgyűlés felhívja az angol kormányt és parlamentet, hogy a pápai hierarchia által Anglia fölött igényelt világalom ellen minden rendelkezésére álló eszközzel sikra szálljon.

4. E követelés visszautasítása a nemzet és a kormány által annál parancsolóbb kötelesség, mert ha a csalhatatlansági tan alapul szolgál ily világalom igények támasztására, ép oly bizonyos az is, hogy ezt a jezsuiták hozták létre.

5. Százados tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a romanizmus megmetyéjezi az erkölcsöket, lerontja a műveltséget és veszélyezteti a népek szabadságát, rendjét és jólétét. Minden országban a romanizmus gyarapodása egy jelentőségű az illető ország értelmi, erkölcsi és politikai hatalmának súlyosodásával.

6. A fenebbi resolúciók a német követhet tétetnek át, hogy azokat a német császárnak és a német népek tudomására hozza.

A spanyol köztársasági hadsereg folyó hó közepénél előbb nem kezdhet fontosabb hadműveletekbe, minthogy a közelebb toborzott ujonczok még csak most szállingóznak be. Az északi hadsereg legelőbb is hi-

hetőleg Laguardia visszafoglalását fogja feladatául tűzni, melyet Zavala a karlisták kezére engedett jutni.

Stoffel ezredes, kit a háború végével azzal vádoltak, hogy Bazaine tábornoknak egy Mac-Mahonhoz intézett fontos sürgönyét elcsikkasztotta, s így a két hadsereg egyesülését lehetetlenné tette. — Öngyilkosára most egy terjedelmes röpiratot adott ki Párisban, mely főleg Mac-Mahon ellen irányul. Stoffel kimutatja, hogy Mac-Mahon megkapta a kérdéses sürgönyt, mely így hangzik: „Metznél állást kellett foglalnom, hogy csapataimat megpihentessem s élelemmel és lőszerrel ellássam. Az elienség folyton szaporodik körülöttem és én, hogy önnel egyesülhessek, északra fogom venni utamat, elindulásomat bővebben fogom tudatni önnel, ha egyáltalában elindulhatok úgy, hogy ne veszélyeztessem hadseregemet.” — Stoffel kiemeli, hogy e sürgönyből belátható volna Mac-Mahon, miszerint Bazaine a kiszabadulás reménye nélkül van Metzbe zárva, és nem kellett volna neki keletnek venni útját.

Thiers az oláh fiatalok, mely egy 1000 aláírással ellátott feliratban meglehetősen későn fejezte ki örömeit a francia területek felszabadítása fölött, — mult hó 22-éről válaszolt s levelében a felirat és a becsatolt érem megköszönése után eme szavakat intézi hozzájuk: „Szeressétek a szabadságot, de nem az egy napi szabadságot, melyet heves rázkodtatás árán érhetni el, hanem azt, mely a rend, kitartás és szakadatlan haladásból származik, mely egyedül tartós, mert csak egyedül az van megérdemelve. Szeressétek a függetlenséget, de ne feledjétek emellett soha, hogy egy nemzet, mint egyesek csak az általános jólétben találhatják fel jólétüket; ennélfogva szeressétek a világ békéjét, mely oly drága kiválóság azon népekre nézve, melyeknek függetlensége még fiatal keletű, mert háboruban e függetlenség egy sakkhuzástól függ. Legyetek egyetértők, esendések, szorgalmasak, vivjátok ki Európa tiszteletét, és ez lesz a legbiztosabb eszköz arra nézve, hogy megóvjátok függetlenségeteket és szabadságotokat. Bocsássatok meg, hogy akkor, midőn engem rokonszenvétekről biztosítok, tanácsokkal állok elő: ez azon emberek szerepköre, kik ismerik a világot s azt elhagyni készülnék.”

Az urali hadseregben zavarok törtek ki, melyek fenyegető mérveket öltenek úgy, hogy Orenburgból sürgősen egy zászlóalj katonaság indítottat Uralskba egy üteg ágyúval is ellátva. A zavarok kitörésére hír szerint azon körülmény szolgáltatott alkalmat, hogy a csapatok nincsenek melegegdedve az általános hadkötelezettségi törvénnyel, melynek értelmében minden kozák köteles egy évet a tanuló-osztályban és egy évet a hadseregben személyesen kiszolgálni, míg az urali kozákok eddig helyettesek által teljesítették a vedszolgálatot, tanulásról pedig szó sem volt náluk.

UJDONSÁGOK.

A choleraárvák. A trencsénmegyei 390 cholera-árva átszállításáról a fővároson keresztül a napi sajtóban már történet említett, most erre vonatkozólag a következő érdekes részletekről értesülünk. Szeptember 29. és 30-án a trencsénmegyei főispán tevékeny közreműködése folytán részint az általa a megyében gyűjtött, részint a belügyminiszter ur által utalványozott nagyobb összegekből a megyéből 390 árva (fiu, leány) tetőtől talpig kiruhásván, azokat 4 tisztviselő felügyelete alatt és 18 kísérő és ápoló társaságában Zsolnáról utnak indította, oly czélból, hogy azok a már hónapokkal ezelőtt önként jelentkezett jobb-módu magyar családoknak átadassanak, mi végből lehető zavarok kikerülése végett minden gyermek mellé egy táblácskán nevet, illetőségi helye s azon magyar község, ahol a gyermek félével nyert, olvasható volt, azonkívül minden árvának a keresztneve s illetőségi bizonylata kiállítatott. s a szállító tisztviselő által kézbesített. A belügyminiszter egy min. tisztviselőt rendelt ki a pesti északi

megakadt, s tulajdonosa azt Nyiregyházán óráskészhez adta. Az óra, mint jeles példányt kirakátába bigyesztvén, néhány nap múlva 1860-ik év november hó 24-én éjjel, az alatt, míg Katalin-báiban mulatott, boltja ajtaját erőszakosan feltörték, s a szereplő órá 75-től magával szerencsésen elcsempésztek.

Minden vizsgálat meghiusult, semmi kilátás sem volt az elorzott tárgyak kiderítésére, míg néhány év múlva az öröklajdonos testvére a vasuton egy ismeretes gazdag egyénnel az órá felismerte. De az azon időben uralkodó „jóhiszemű vevő” törvény alaku rendelet s az ebből eredő hosszas, fáradságos, költséges és mégis bizonytalan eredmény eljárás miatt észszerűbbnek látta hallgatni, mintsem a keresetet megindítani, bizva azon régi dalban: „nem lesz ez mindig így.”

Bekövetkezett a gróf Ráday Gedeon korszaka, melyre a rablók egy kissé meghökkenetek, s a „jóhiszemű vevők” száma gyérülni kezdett.

1870-ik évben az óra jogos tulajdonosa testvérel együtt Aradra utazott az áltulajdonos lakhelyére, és a bolygó órá szerencsés volt látni, de minden neszt, minden hang nélkül tollat ragadva, megkereste gróf Ráday Gedeont Szegeden, az órának eddigi kalandjait ecsetelve.

1872-ik év tavaszán az órahajhászó testvérek szerencsések voltak a grófnál Pesten tisztelegetni, kitől azon örvendetes tudósítást nyerték, hogy az óra már kezénél van, csak még egy pár egyént kell kihallgatni, hogy a tárgy bevégeztessek.

A tisztelt gróf a királyi bizottságról lemondván, a szegedi delegált törvényszékek adta át a teendő folytatását, s az illető államügyész az óra sorsa iránt Szegeden felkérte, Aradról azon választ adta, hogy az egész dolog tudomása körén kívül esik.

Itt csend és kezes bizonytalanság állott be. Néhány hó lefolyása után Aradról Kovács János kir. törvényszéki

pályaudvarhoz a gyermekek fogadására és tovaszállításának intézése végett. Kis részük Hatvannál vált meg már a zömötől s indult Egerbe és Jászberénybe, többi Pestre érkezvén, a lóvonatu pályán díjtalanul szállított részint a gőzhajó állomáshoz, részint akik vasuton voltak tovaszállítandók az Alföldre, mivel az osztrák cs. k. államvasut dolgházban, megvendégeltettek gulyáshussal, kenyérral, ez utóbbi helyen Budapest városának hatósága részéről díjtalanul. Csak a legnagyobb kiművelés és gondnal lehetett az apróságokat a városban át a vasuton szállítani. Esti 6 órakor az osztrák államvasuton Karczagra 83 árva indult utnak 3 kísérővel és két tisztviselővel. Hét órakor pedig Félégházára 65 árva 3 kísérővel és egy községi előjáróval Félégházáról. Csanád- és Csongrád megyébe nevezetesen Szegeden át Hódmezővásárhelyre 146 árva, 8 kísérő és egy tisztviselő indultak. Az árva, kik tetőtől talpig új öltözetben voltak, a legjobb kedvvel és egészséggel érkeztek rendeltetésük helyére s csak egy megható jelenet történt két testvér között, kik közül az egyiknek Félégházára, a másiknak Karczagra kellett volna menni. Sirva fakadtak s nem tudták egymástól megválni, úgy, hogy az illető miniszteri hivatalnok megindulván rajtok, eltért a rendtől és egy községben helyezte el mindkettőt. — Egész uton oly bő ellátásban részesültek, hogy 200 darab kenyéret és három mázsa lipiai túrót Pesten kellett hagyni. — Nemcsak Budapest városa s a lóvonatu vasut igazgatósága, hanem az állami, tiszai, alföld-fiumei és osztrák államvasutak is támogatták a kormányt e jótékony vállalatban és az összes szállításért lemondtak minden igényről; a közönségben pedig oly részvét nyilatkozott, hogy ha a miniszteri biztoshat még néhány száz árva rendelkezésére áll, csupán Pesten a körállító és néző közönség közt szétozhatta volna. Az árva, kik következésképen osztattak szét: Egerben 21, Jászberényben 15, a Jászunkerület többi községeiben 60, Karczagon 83, Félégházán 65, Csanád és Csongrád megyében 146.

Az orsz. honvédegyetek központi bizottsága f. é. október hó 3-án, szombaton délutáni 4 órakor — a nemzeti lovarda irodájában ülést tart, mire a központi bizottság tagjai ezennel meghivatnak. Kelt Budapesten október 1-én 1874. Künnel Ignác, főjegyző.

Hevyes megye a munkaképtelen inségek segélyezésére kivetendő pótdát s ennek alapján felveendő kölcsön iránti határozathozatal végett, valamint Mezőtúr város képviselőtestülete f. hó 25-én hozott határozata fölött, hogy az inség által sujtott lakosok felsegélyezésére a magyar földhitelintézet 125,000 frt kölcsönt vesz fel, f. hó 7-én rendkívüli bizottsági gyűlést tartatik.

A budai csonkatorony megvételével Budapest fővárosa ugyan szépen megjárta. A torony a budai vízvezeték rezervóirja számára vásároltatott meg, de most kitűnt, hogy biz az a nevezett czélra nagyon omlatag s nem éri meg a ráfordított költséget.

A megbukott német színházat újból életre akarják melengetni. A tömeggondnok dr. Szelka rávette a társaságot, hogy maradjon együtt s tartson előadásokat. Ma a színházba valahonét egy új igazgatót foghatnak. Hirsch Linzből már utban is van Budapest fele, hogy a felholt intézménybe egy kis lelket fújjon.

A pozsonyi német színház anuak igazgatója Czernits a „Pozsonyvidéki Lapok” szerkesztője Vutkovics urral egyetértve, Follinus igazgatónak adta ki, azon feltételek mellett, melyek Bokodnyak voltak kitűzve. Most azonban Czernits egészen ki akarja magát hagyni, hogy igazgatótárs Bauer, minden előleges megállapodást, mint híre s tudta nélkül történetet kényelmesen semmivé tegyen. A béletet kétszer akkora teszi, (azaz ezeryolcszáz forintra ápril és május hónapokra), mint Bokodnyá volt. Hogy ily feltételek mellett sem Follinus, sem más ki nem veszi, az szent igaz. S így Pozsonynak nem lesz magyar színészete a jövő nyáron. S mindennek csak azon

bíró által felszólítottatik a jogos tulajdonos, hogy megkapta-e már óráját, mivel puhatólásánál ő volt a vizsgáló bíró, s azt kézbesítés végett még 1873-ik év április havában átadta a szegedi delegált törvényszéknek. Természetes válasz lett, hogy nem, mire néhány hét múlva az óra 13 1/2 évi vándorlása után Kovács János kir. törvényszéki bíró utlevele mellett, szerencsésen megérkezett a valódi tulajdonos kezéhez, még pedig minden adósság és utiszámla nélkül, a mi a mostani világban különös, és a maga nemében egyetlen tümenény.

Utolsó menhelye az órának a szegedi zálogházban volt, hová azt az átadás alkalmával a törvényszéka szállította, hogy annyi hanyatás után háborgatás nélkül magát kipihenhesse.

Nem mulaszthatja el közlő, hogy ez alkalommal illő köszönetet ne mondjon gróf Ráday Gedeon volt kir. biztoshat azon szilárd és tapintatos eljárásáért, melyet működése alatt tanúsított, ugyszintén Kovács János volt vizsgálóbírónak, ki lelkiismeretes szorgalmával bizonyította be, hogy a benne helyezett bizalomnak tökéletesen megfelelt.

Záradekul itt talán helye van megjegyezni, 1. hogy a „jóhiszemű vevő” egy Kant-féle fellelő németjellegű okoskodásból eredő felszűrés rendszerénél, mely minden esetre a zsványának kedvez, mivel az elorzott tárgy tovább adását könnyíti, mennyivel igazságosabb, természetesebb és eredménydusabb azon régi axioma „emtor debet esse cautus,” de ezt nem annyira okoskodással, mint tényekkel lehet legjobban bebizonyítani.

2. Nem ártana, ha hébe-korba feltámadna egy-egy Ráday, mert a jelenlegi törvénykezési eljárásokkal a ki meg van elégedve, az magát méltán az eidorádói hősközé számíthatja.

Kelt Nádudvaron, szeptember hó 25. 1874. Kleofás napján.

városi biztoshat az oka, mely a pozsonyi és Baner-féle emberek kezébe bocsátja. Az elhunyt Dumas Sándornak eddig ismeretlen regényét fedezték föl regényíró e művét örökségül írta egy nek daczára, hogy ő műveit 18 millió tudott egyebet hagyni.

Métermértékek. A métermérték küldött albiztoshat kimutatást terjesztett elő, mely szerint a városi hivatalos métermértékek és súlyok beszerzésére kelleni; s egyuttal azon javaslatot terjesztett, hogy a mértékek szállításával Sch bizassék meg. Az ipari biztoshat azon Ráth Károly iparos felszólalása folytán a mértékek szállítására pályázatot fogad.

Az államrendőrség szervezése. A testül egyelőre el fog halasztatni. A be elkészült ugyan az erre vonatkozó terjesztés, mely az intézmény költségei az eddigi rendszertől egy negyedtel százezer firttal többet veszt, de a pénzügyminiszter finanszírozást terjesztett vitte annak jobb időkre halasztást.

A falu roszák-nak írója, leg Tolnaregyháza Tamási nevű faluját tanál működik, egészen igénytelen költő. A szép tehetségű ifjú a tavaszal s nyeltemben száraz kenyér mellett, a roszák-t, mely művet szakértők abszolút irodalmi nyereségnek tartanak, erőt a nemzeti színházról akarja terjesztészet küzdelmeiben el ne vesszen.

Csernátóny és a zsidók. Egy alkalmi darabot, melyet a legközelebb István téren előadni. Hogy ez derék kétségtelen, Bokody tegnap csütörtök adását a „Száz szűz”-zel, jeles játék, de Ma este a „Londoni koldusok”-at adta zódott tagok első föllépteül. Az új Soma, de kivált Eichler Anna kitűnő kody derék társulatnak az új tagok várnai.

A kelenföldi kikötő tárgyalás. A biztoshatmány elkészítvén munkálatait, miniszteriumhoz terjesztetett fel, s a kevély reményt enged. A kormány tárgyalások alkalmával kijelenték, hánant a kormány elégségesnek tartja s így a kopaszi zátony mellett (Kelen csak ugy létesíthető, ha a költségek város viseli. — A terv érdemese néz miniszter végleges elhatározását később hatósággal.

A „Népszólvója” mai száma mal jelent meg: Társadalmi tanulmányok. Az új kölcson. Egy a sok közül. Dongók Mendétől. A hé adótörvényjavaslatai. A külvilágbot t á r a. Az északsarki expedíció t á r a. A színházban É r v e l y es vidéki hírek. K o z g a z d a s á b e r h ó b a n. Ezenkívül több apró közlő.

Bucsek alkalmával kisebb mindig szokott történni, K a l á s z z e l e b b i bucsun valóságos csata kel ráczok és svábok. Egy sváb szépség legény szépeket mondván, egy sváb vette, hogy megtámadta, rokonai is kik első rohamban meg is verettek. mes segédsereget vevén magukhoz, svábokat, s a féltékeny harcziindulverve, egy iszapgödörbe dobták. ezen néhány ráczot keményen kipor mégis a ráczok lettek urai a csatáté svábház ablakát bevették. — A d o h o g y m á s n a p n e m k e v e s e b b, m i n t s f e n y í t ó p e r b e.

A várbeli iskolaépület, mely nács ülésében életveszélyesnek állítatott szakértők által. A vizsgálat épület állapota absolute nem ves szempontból sem esik kifogás alá. oldalafa, mely az árnyékszékek n ezen azonban segíteni fognak úgy, fenhagyása mellett egy új falat h mely pár nap alatt kész is lesz.

A soroksári dunaág n mind Pestvárosa mind Pest megye r történetek, minthogy ezen ágna elzár tócsák, képződtek és egyéb bajok folytán a közlekedési miniszterium k küldetett ki a bajok elhárítása czélj pest képviselői azt kívánták, hogy rei kiegyengettesseken, s a vízárada tása végett zsilip állításáék fel a g pótlást kért azon 20 község részére, tól a soroksári dunaág elzárása foly képviselői a tócsák eltávolítását me nézve oda nyilatkoztak, hogy az m legkésőbb jövő tavaszig elkészül. A elejték, minthogy a Duna szabályoz dek, mely előtt a magán érdekekne

Rövid hírek. Münc 26-án hunyt el Richter Xavér Ferrius, ki hetvennél több b — Nöügyvéd. Egyik orosz város lasztott törvényszéki védőjének, egy törvényszék és tárgybán tanácskozá engedé a védelmezést. — Olteanu k. püspök a tűzkárosultak javára 2

— Viktornak holnap párbaja lesz.

— Igen! Méray egykedvűleg veregette le szivarjáról a hamut. És kivel?

— Azaz nem holnap, holnap még nem lehet, hanem a napokban, valami pesti ügyvéddel.

— S miért? kérde Méray egészen hidegen.

Leona zavartan sűtő le szeméit.

— Ugy hallottam, hogy az ügyvéd féltékeny nejeére.

— Hja vagy úgy! és hol hallottad te mindezeket?

— Véletlenül a tekéző teremben voltam és...

— És? kérde a gróf.

— És... és... valami pesti egyén jött hozzá, és azzal beszéltek.

— Hm, hm. — Ennyit mondott még Méray; azután mintha valamit látott volna a kert ajtajánál, arra felé sietett és eltűnt.

Három óra múlva a zólyomi vendéglőnél gyönyörű négylovas fogat állt meg. A kocsiból Méray szállt ki. Utazott Pest felé.

Folyt. köv.

Egy óra kalandja.

— Igaz történet. —

Az 1848/9-ki szerencsétlen végzetű magyar hadjárat után egy nevezetes hazánkfa Genfben menekülvén, óras mesterségre adta magát s néhány magyar feliratu és jellegű zseborát készítvén, Magyarországra testvérehez küldötte értékesítés végett. Közülök Pesten egy vidéki egyén egyet megvásárolt, melynek egyik külső lapján két zománc közepén Magyarország czimere 40 darab apró gyémánttal kirakva, másikán az ismeretes haldokló oroszlán borostyánjain fekvő tündöklött.

Mint ritka ujdonságot szemlélték ezen órá a vidéken, és különös belső szerkezetét addig addig vizsgálgatták, miglen egy szemöldök szórszál beleesvén, miatta műszere

Nyitra: ndv. 30-án Adamovich Márton ingatlanai 353-, 453-, 8426-, 1926-, 616-, 500-, és 165 frt 50 kr, a tlkvi hivatalban d. e. 9 ó. — Gyulán: okt. 16-án Bender Miksa és Jakab ingóságai 425 a 922 sz. háznál d. e. 9 ó. — Lippán: okt. 30-án Grim Gyula 425 a 922 sz. háznál d. e. 10 ó. — Hedrohelyen (Kaposvár): a község háznál d. e. 10 ó. — Hedrohelyen (Kaposvár): a község háznál d. e. 10 ó. — Nagy-Várán: okt. 12-én Kassay József és neje ingatlanai 400-, 192-, és 575 frt a tlkvi hivatalban d. e. 8 és 11 ó. és d. u. 3 ó. — Nagy-Kikindán: okt. 22-én Putnik Jozsin ingatlanai tlkvi hivatalban d. e. 10 ó. — Gattajon (Versez): okt. 19-én „Gattaja község” ingatlanai 45,920 frt a község háznál d. e. 10 ó. — Nyitra: nov. 30-án Gabel György ingatlanai 14,500 frt a tlkvi hivatalban d. e. 9 ó. — Kákova (Oravicabánya): nov. 3-án Keszerin Éva ingatlanai 444 frt, a helyszínen d. e. 10 ó. — Knézén: (Vinga): okt. 10-én Kracsuneczko Péter ingatlanai a község háznál d. e. 10 ó. — Siofokon (Veszprém): okt. 23-án Vidovics István ingatlanai 4087 frt a község háznál d. e. 10 ó. — Várdombon (Szegezd): nov. 2-án Bonner János 1500- és 250 frt, ingatlanai d. e. 9 ó. — Ócsárdon (Szarvas): okt. 26-án néhai Jordán Gábor ingatlanai 700 frt a község háznál d. e. 9 ó. — Szegezen: néhai Geizler János

ingatlanai 500-, 600-, és 700 frt a tvszéki épületben d. e. 10 ó. — Kocson (Nagy-Igmánd): okt. 18-án Ducez Mihály ingóságai 1550 frt a község háznál d. e. 10 ó. — Szent-Andráson (Szarvas): nov. 23-án néhai Csik Pál hagyatéka ingatlanai a község háznál d. e. 9 ó. — Pesten: okt. 17-án néhai Zádory Ferenc hagyatéka ingatlanai 17,050 frt a plébánia utca 1 sz. tlkvi hivatalban d. e. 10 ó. — Pozsonyban: okt. 30-án Papszt János és neje ingatlanai 2100, 300- és 650 frt az országház II. emeletén d. u. 3 ó. — Bogsabányán: okt. 26-án Schattelles Sarolta ingatlanai 1581 frt 50 kr, a tlkvi irodában d. e. 9 ó. — Mokribán (N.-Kikinda): nov. 4-én Bajesanszky Garva ingatlanai a község háznál d. e. 10 ó. — Ó.Bessenyőn (N.-Kikinda): okt. 31-én Budur Andria ingatlanai 900 frt d. e. 9 ó. — Csoréán (Oravicabánya): nov. 4-én Blács Mihály ingatlanai 2300 frt 25 kr a helyszínen d. e. 10 ó. — Pesten: okt. 28-án Weinberger Bernát ingatlanai 67,047 frt plébánia utca 1 sz. a tlkvi hivatalban d. e. 10 ó. — Vágújhegyben (Nyitra): okt. 30-án Greck György és neje 2809 frt 20 kr, a község háznál d. e. 9 ó. — Veszprémben: okt. 28-án Scheliner János és neje ingatlanai 500 frt a tlkvi hivatalban d. e. 10 órakor.

16, 17 és 18-án, id. tömeggondnok Somogyi József ügyvéd, per-ügynök pedig Pethő Ferenc ügyvéd.

Nemzeti színház. Szombaton, okt. 3-án: „A hűgontották”. Opera 4 felv. — Vasárnap, okt. 4-én, bérletfolyamban: „A szökött katona”. Eredeti népszimű népdalokkal 3 szak.

Várszínház. Szombaton, okt. 3-án. A előre hirhett „Egy lengyel követ Budán” helyett, közbejött akadályok miatt: „Az udvari bolond”. Eredeti vigj. 3 felv. — Vasárnap, okt. 4-én, bérletfolyamban: „Egy szellemes hölgy”. Eredeti vigj. 1 felv. Ezzel: „A bokréta”. Magánjelenet 1 felv. Végül: „Az utóirat”. Vigj. 1 felv.

Istvántéri színház. Szombat, okt. 3-án. „Sárika”. Vigj. 2 felv.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak: CSÁVOLSZKY LAJOS teletárs szerkesztő.

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra 1 ft

A lap szétküldésére vonatkozó reklamati előfizetési pénzek és hirdetésmények kiadó-hivatalba intézendők.

A haza eszméje a magyarságban

Láttuk a modern bölcsék a meztelességében, verjük le lábaink lépjünk be a haza szentélyébe. Rizeusok, a szentélyt, mely előkegyelete szentesítette meg, az szenttelen, habár rajta tisztátakaró bár méltatlan papok ezen szenttétek is, és rajta hamis isteneknek

Haza! mennyit fejez ki ez szívünket s a gyunkat elárasztja dolatok kéjzónával. Nem tisztem hódolat, nem is bálványozás, séses harmóniájából előállott m részünk egy tulvilági revelációja teni eszménél agyunk s szívünk kérészlait átjárja s kéjes rezgés

Egy Aeol hárfája, egy Me mely a legfenségesebb zenévé m szó kimondása élvezet, ima, neparóbból s önzéstelenül hozván istenítve a hazát, magunk is köze az istenség fenséges eszméjéhez

De csak is akkor, ha áldoz ez ideál előtt bemutatunk, tiszt számítás, ha az érdekek ördöge, ki Ezen magas eszme hatása alatt, új életre ébred.

Egy tiszta kebelben egy ós ság nemesítő lángja a haza fens virág illatával, külön vályva képföldből, mely neki lételt adott, nyerte illatát s tőle elválhatatlan

Magas gondolkozó főkét, működő bölcséket nevelt ez eszm világra szóló műveiket; hősöket sége összeforrott hazájok dicső ható költőket, lángeszű művésze műveikkel hazájokat halhatatlan tatlanságuknak vetették meg szí

Egyszerű földmivesek és ip eszme magas sferákba s birt kit ugy kívánta, emelt fel hazájok v és népjogokat védő hősök sorába

Ifjúkori fantáziánk merész eszmét himezte be a nagyság és lan virágkoszorújával, ez volt r imájának tárgya. Ezért lelkesed férfikor munkabíró korszakában rezzésre a tisztaságkor kial rája, mint sustorgó mécs utolsó emlékezésében a hazára gondkora s öregsége hű öre s szívét hosszu életen keresztül.

Ezen eszméért áldoztak fe szerzte a halhatatlan hősök ele 48. s 49-iki haldokló honvéd véggondolata. Megtört hangja szó volt, egy bucsuzó ima „élje halvány ajkán, majdnem kéjt fényű szemét imádozt hazája f mes pora hazája földjével, hogy telt vérével a szentelt földet.

Polgárnak érzi magát a ha zamban minden egyén, egy önt magában is él és uralkodik, nem tudatlan alkatrészeknek. Minden jának fájdalom s dicsősége, m vesz s büszkén érzi, hogy ő az e gészítő része s hogy itt az ige mit rólunk nélkülünk.

Az én hazám nem ismer alattvalókat, nem liberális beam hába bujtottat ágyutöltelék, n gálatában önti véré, nem ism bérencz irodalmi martalócokat, sára üzérkedő szédelőket. Itt s honvéd egyszersmind, polgára

Az „EGYETÉRTÉS” apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Munkaadóknak, ugy munkakeresőknek ezen hirdetési rovatunkat, mint a legcélszerűbb és legolcsóbb, czélhoz vezető eszközt, legmelegben ajánljuk.

Házassági ajánlat.
Egy vidéki, jelenleg helyben tartózkodó gazdag és fiatal özvegy, egybekelési szándékból, olyan urakkal óhaját ismeretséget kötni, kiknek jó és biztos állásuk van. Csak is azon ajánlatok vétetnek figyelembe, melyhez arczkép van csatolva. Czim: „Marikának” a hirdetési irodában, hatvani utca 13. szám.

Mint inas
vagy más minőségben keres egy egysz. állomást. Ertesítés hatvani-utca 13. sz.

Helyben
vagy vidékre, gyermekfelügyelő-, házigondnoknó vagy kulcsárnőül egy jó családból való hölgy ajánlkozik. Bővebb értesítést ada hirdetési iroda, hatvani u. 13. sz.

Egy vidéki
tisztességes ember, november 1-étől kezdve keres helyben alkalmas állomást. Bővebben hatvani utca 13. sz. a.

Egy nőtelen fiatal
ember, ki a hazai három nyelven beszél és ír, mint ellenőr vagy kulcsár keres alkalmazást. — Ertesítést ad „B. J.” betű alatt a hirdetési iroda hatvani-utca 13. szám.

Egy nő
keres alkalmazást mint: szakácsné, szobaleány vagy mint kulcsárné Bővebb értesítést hatvani utca 13. sz.

Egy ügyes kertész,
ki eddig magas uraságoknál szolgált és a legjobb bizonyítványokkal ellátva, fennevezett minőségben keres alkalmazást. Bővebb értesítést hatvani utca 13. szám, a hirdetés felvételi irodában.

Egy ember
ki eddig mint tüzelti szolgálta működött keres helyben vagy vidékre jó állomást:

Egy ember,
ki több évig külföldön élt, magyar, német, latin, olasz és angol nyelvet beszélt, mostanában pedig vidéken mint felügyelő működött, helyben vagy vidékre titkári vagy felügyelői állomást keres.

Istállórendezőnek
vagy pedig 4-es fogatok ugy trapperok betanításában gyakorlott és tapasztalt férfin a minőségben ajánlkozik. Az illetőnek a legjobb bizonyítványok rendelkezésére állanak.

Butorcsmagolásokot eszközölő jótállás mellett gyors és olcsón egy egysz. ki 10 évig pesti butorkereskedésben működött.

Mint bányamérnök
vagy mint ntázótárs ajánlja magát egy ur, ki eddig mint bányagazgató működött, bővebb értesítést ad a hirdetés felvételi iroda „Sz. L. J.” betűk alatt. Hatvani utca 13. sz.

Felügyelői
vagy jó házmesteri állomást keres egy nős ember. Az illetőnek legjobb bizonyítványai vannak. Bővebb értesítést hatvani utca 8. sz.

Mint nevelő
ajánlja magát egy kitünő bizonyítványokkal ellátott fiatal ember, akár elemi akár alsóbb osztályu gymnasium vagy siketnémák tanításában. Bővebb értesítést Hatvani utca 13. sz. a hirdetés felvételi irodában.

ULBRICHT ROBERT
polg. mérnök
hivatala: Pest, váci-ut 33. szám.

ajánlja magát vízlecsapolási öntözési és más munkálatok keresztülvitelére, szivattyúk szállítására kéz-, járgány- vagy gőzerőre, tervek készítésére, mérnöki építmények költségvetésével és kívántra az építésvezetését is elvállalja.

Forgony-szivattyúk raktára az igen jónak talált Gwynné és társa rendszer szerint; **szivattyúk** közönséges és mély kutak számára; **akna szivattyúk** mindenkor készletben vannak.

Női-divatcikkek
a legujabak az őszi idényre csodálatos olcsó árakon.

Selyemszövetek, fekete, szines vagy csikoltak. — **Bársonyok**, ugy selyemben mint valódi angol Patent. — **Ruhaszövetek** mindenféle divatuak, a legujabb színűek. — **Terno, női kendők**, flanel, ripsz, kazsmir, irhoni selyem Poupelein. — **Kreton**, Szattin, csipkefüggönyök. — **Szőnyegek** perzsiai, szmyrjai és angol gyártmányok, továbbá minden fajta vászonneműek és sok egyéb cikk kapható

a világhírlap-ár-éladásban,
Budapest, hatvani u. 2. sz. régi postaépület.

Most már mindennek vége lesz!
mivel én oly **olcsón adom el jószágomat,** hogy az egész a lehetlenségig terjed.

Mi minden kapható 5 krért.
Egy finom mandola szappan 5 kr.
Egy finom elegans szivarpipa 5 kr.
Harmincz dr. f. aczéltoll 5 kr.
Egy finom török pipa 5 kr.
Egy pár finom elegans fülbevaló 5 kr.
Egy f. elegans kausczok kereszt 5 kr.
Tiz darab finom tolltartó 5 kr.
Egy drb finom szagos pomádé 5 kr.
Egy eleg. finom fényképkert 5 kr.
Egy finom eleg. zsebfeű 5 kr.

Mi minden kapható 10 krért.
Egy finom pénzárca aczélkereettel 10 kr.
Egy finom angol aczéll olló 10 kr.
Egy finom fogkefe 10 kr.
Egy női garnitúra el, ékkel 10 kr.
Egy finom férfi garnitúra, ing- és késételők gombokkal 10 kr.
Egy finom selyemnyakkendő 10 kr.
Egy pár amerikai harisnya 10 kr.
Egy eleg. finom jó ruhakefe 10 kr.
Egy el. f. vászon-gallér 10 kr.

Mi minden kapható 20 krért
Egy finom el. borszivarárca 20 kr.
Hat uj-ézüst-kávéskanal 20 kr.
Egy finom elegans tollkés 20 kr.
Egy finom kausczok karperecz elegans ékkel 20 kr.
Egy finom francia kávételca 20 kr.
Egy finom elegans Album 20 kr.
Egy eleg. óra gépezet 20 kr.
Egy eleg. finom paketon gyufatartó 20 kr.
Egy finom borjúbőr nadrágszíj 20 kr.
Huszonegy drb talmi arany inggomb 20 kr.

Mi minden kapható 30 krért.
Egy finom el. varrókészlet 30 kr.
Egy elegans asztali harang 30 kr.
Egy eleg. óraléncz chinaezüstből 30 kr.
Hat ujezüst-kanál 30 kr.
Egy finom evészőköz kés és villa eleg. csont nyéllal 30 kr.
Egy elegans finom fejdísz feű 30 kr.
Egy elegans finom legyező 30 kr.
Egy pár f. gummi nadrágtartó 30 kr.
Egy f. tajt. szivarzipka 30 kr.
Egy f. elegans szakáll kefe 30 kr.

Valamint sok más ezer-féle tárgy 5 król egész 20 forintig darabonkint.

Igen finom selyem napernyők végeladása 2 forint darabja kapható
egyedül GUTTMANN bazárjában
Budapest, hatvani-utca sarkán a Zrínyi-házban.

MEGHIVÁS
a nagyérdemű fővárosi közönséghez!

Alóírt tisztelettel tudatja a t. fővárosi közönséggel, hogy az eddig **magyar-utca 1. szám** alatt létező

BOR- ÉS SÖRCSARNOKÁT
a nagyérdemű közönség kényelmére **magnagyobbította**, és az eddigi helyiséggel ugyanoly nagyságu új helyiséget rendezett be.

Egész tisztelettel bátor tehát föl hívni a t. közönséget a pártolásra és minél nagyobb számmal való látogatásra.

A legkitünőbb magyar konyháról, valódi tiszta borokról és Dreher-féle sörről továbbra is gondoskodni kedves kötelezségének ismervén alóírott.

Nem különben van szerencséje a nagyérdemű t. közönségnek becses tudomására hozni, miszerint az ugyan csak régi helyiségével egybekötött új helyiségét f. évi **október hó 3-án délutáni 4 órakor nyitja meg**

BERKES LAJOS
kitünő magyar zenekarának közreműködése mellett.

A tisztelt közönség pártolásáért esdvén tisztelettel

Loóg Imre,
a „Sörforrás”-hoz czimzett vendéglő tulajdonosa.

Csak alapos, gyors és olcsó gyógyítás biztosít utóbaok ellen.

Titkos betegségeket
és **tehetetlenséget**
(elgyengült férfierőt),
lőrőhajokat, huyesoszükküléseket, huyesofolyásokat (még a legmakaacsabbakat is néhány nap alatt), ugyszintén friss és idült nyárfolyásokat nőknél, és az onnan eredő

magtalanúságot,
a nemzörések bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjában, az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: **magömléseket, ondfolyást, sőt a végképmeni tehetetlenséget is, katonai és polgári kórházakban, mint a magtalanúságot a legujabb tapasztalatok és buvár-latok nyomán, sok ezer esetben fényesen kipróbált egyszerű módszerrel, anélkül, hogy a beteg hivatalos vagy életmódjában gátolhatnék, kiválóan tartós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyt (az ujon keletkezetteket 48 óra alatt)**

WEISS J.
gyak. orvos és szülész, az itteni es. k. katonai főkórházban volt osztály-orvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tisztelbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképével díszített koronás aranyéremnek tulajdonosa, rendelő-intézetében:

Pest országot 15-ik száán,
a „Zrínyihez” czimzett kávéház felett, I-80 emelet, bemenet a lépcsőn.
Naponkint reggel 7 óratól 10-ig, délután 1-4-ig.
Városzoba minden egyes beteg részére elkülönítve.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszolunk.
Ezen betegségek gyakorta, a végből, hogy egyszerű s kellemes gyógy mód által tűnőköjjenek, az elismert külföldes szerek alkalmazása nélkül, a legkönyelműbb módon gyógykezeltetnek. Ennek következmények az ilyen gyógyítástól előbb-utóbb még veszélyesebb utóbaok (másodlagos bujakóros minden alakjában és elcsúsztatásban) által iszonyu módon érvényesítik magukat. Ezen veszélyek ellen egyedül az állópatthial gyógykezelés képes védelmet nyújtson, mely a tudomány fénytörését a világ összes részében jogosan saját pártbíveit és tisztelőitvé számítja; egyedül az állópatthia bírókában léteznek az ilyenmü bajok elleni biztos és csatlalhan gyógyeszerék.